

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia del. Agnieszka Onichimowska

Protokolant: stażysta Agata Chmielewska

po rozpoznaniu w dniu 07 grudnia 2023 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko M. S.

o ochronę dóbr osobistych

1. nakazuje pozwanemu M. S. zaprzestania dalszego naruszania dóbr osobistych powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. - w postaci renomy, reputacji oraz dobrej sławy - a które to naruszenia polegają na bezprawnym i bezpodstawnym rozpowszechnianiu nieprawdziwych i krzywdzących informacji dotyczących powódki;
2. nakazuje pozwanemu M. S. usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., poprzez:
 - a) usunięcie z wizytówki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wpisu (opinii) opublikowanego w serwisie (...).com przez Pozwanego w dniu 09 sierpnia 2022 roku;
 - b) usunięcie wpisu (opinii) dot. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opublikowanego przez Pozwanego w serwisie (...).com w dniu 04 sierpnia 2022 roku;
 - c) usunięcie wpisu (opinii) dot. (...) sp. z o.o. z siedziba w W. opublikowanego przez Pozwanego w serwisie (...).pl w dniu 04 sierpnia 2022 roku;
 - d) usunięcie wpisu (opinii) dot. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opublikowanego przez Pozwanego w serwisie (...).com w dniu 05 sierpnia 2022 roku.
3. Zobowiązuje pozwanego M. S. do opublikowania oświadczenia: w formie opinii w wizytówce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).com, w formie opinii dot. działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).com, w formie opinii dot. działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).pl oraz w formie opinii dot. działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).com. o treści: „ Ja, M. S. przepraszam za zamieszczenie w sierpniu 2022 roku wpisu (opinii) naruszającego dobra osobiste spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz pomawiające jej pracowników.”
4. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
5. znosi wzajemnie koszty procesu pomiędzy stronami.

Sędzia (del.) Agnieszka Onichimowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 02 grudnia 2022 r. (data stempla pocztowego) wniesionym przeciwko M. S., powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł:

1. o nakazanie pozwanemu, na podstawie art. 23 w zw. z art. 24 w zw. z art. 43 k.c., zaprzestania dalszego naruszania dóbr osobistych powódki - w postaci renomy, reputacji oraz dobrej sławy, a które to naruszenia polegają na bezprawnym i bezpodstawnym rozpowszechnianiu nieprawdziwych i krzywdzących informacji dotyczących powódki;

2. o nakazanie pozwanemu, na podstawie art. 23 w zw. z art. 24 w zw. z art. 43 k.c. usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powódki, poprzez:

a) usunięcie z wizytówki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wpisu (opinii) opublikowanego w serwisie (...).com przez pozwanego w dniu 9 sierpnia 2022 roku;

b) usunięcie wpisu (opinii) dot. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opublikowanego przez pozwanego w serwisie (...).com w dniu 4 sierpnia 2022 roku;

c) usunięcie wpisu (opinii) dot. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opublikowanego przez pozwanego w serwisie (...).pl w dniu 4 sierpnia 2022 roku;

d) usunięcie wpisu (opinii) dot. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opublikowanego przez pozwanego w serwisie (...).com w dniu 5 sierpnia 2022 roku;

e) złożenie przez Pozwanego oświadczenia naprawczego, o następującej treści: „ Ja, M. S. przepraszam za zamieszczenie w sierpniu 2022 roku wpisu (opinii) naruszającego dobra osobiste spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz pomawiające jej pracowników. Oświadczam ponadto, iż informacje zawarte w moim wpisie z sierpnia 2022 roku są nieprawdziwe.” oraz opublikowanie przedmiotowego oświadczenia w formie opinii w wizytówce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).com, w formie opinii dot. działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).com, w formie opinii dot. działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w serwisie (...).pl oraz w formie opinii dot. działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opinii w serwisie (...).com.

3. na podstawie art. 448 k.c. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia otrzymania przez pozwanego niniejszego powództwa.

Jednocześnie strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami w wysokości i odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego oraz kwoty 17,00 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazano, że powodowa spółka zajmuje się kompleksową likwidacją szkód komunikacyjnych z OC sprawcy i AC, w tym między innymi holowaniem z OC sprawcy, udostępnianiem pojazdów zastępczych na okres likwidacji szkody oraz naprawą pojazdów (również w przypadku szkody całkowitej). Powód zaznaczył, że świadczył na rzecz pozwanego usługi w zakresie naprawy samochodu V. (...), zaś po zrealizowaniu usługi pozwany opublikował i w serwisach (...).com, (...).com, (...).pl oraz (...).com wpisy (opinie), w których to oskarżył powodową spółkę oraz jej pracownika K. S. o nieprawidłowości w prowadzeniu warsztatu samochodowego. W ocenie powoda pomówienia zawarte w treści opublikowanych opinii godzą w dobra osobiste powoda, w tym przede wszystkim w jej renomę, reputację oraz dobrą sławę. Nieprawdziwe informacje zawarte w opinii miały bardzo silne brzmienie, przedstawiały rzekome zachowania pracowników powoda oraz samej powodowej spółki (przedsiębiorcy), jako niestosowne i naganne, a nawet naruszające porządek prawny. Powód podkreślił, że okoliczności na które pozwany powołał się w treści opublikowanej przez siebie opinii na temat działalności powodowej Spółki w rzeczywistości nigdy nie miały miejsca. Odnosząc się do czasu realizacji usługi powód stwierdził, że dłuższy czas oczekiwania wynikał z zakwalifikowania szkody komunikacyjnej, jako szkody całkowitej, co spowodowało konieczność modyfikacji

kosztorysów naprawy. Dodatkowo na okres oczekiwania wpływ miało również zaniechanie niezwłocznego zgłoszenia przez pozwanego szkody ubezpieczycielowi. Powód zaprzeczył, aby doszło do zarzuconej przez pozwanego kradzieży katalizatora z pojazdu czy odmowy wydania przez pracowników powodowej spółki kluczyków do pojazdu pozwanego. Dodatkowo powód wskazał, że pieniądze które powodowa spółka uzyskała z odszkodowania zostały przeznaczone na zakup części koniecznych do naprawy pojazdu pozwanego. Powód zaznaczył, że w związku z opublikowaniem przez pozwanego krzywdzącego wpisu pełnomocnik powodowej Spółki w dniu 16 sierpnia 2022 roku skierował do pozwanego wezwanie do zaprzestania naruszeń dóbr osobistych wraz z wezwaniem do niezwłocznego usunięcia skutków naruszenia, jednakże do dnia sporządzenia pozwu strona pozwana nie uczyniła zadość tym żądaniom. (pozew k. 3-7v)

Na rozprawie w dniu 07 grudnia 2023 r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. (protokół rozprawy – k. 54)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której świadczy usługi w zakresie kompleksowej likwidacji szkód komunikacyjnych z OC i AC, holowania pojazdów, udostępniania pojazdów zastępczych na okres likwidacji szkody oraz naprawy pojazdów.

Dowód: okoliczność bezsporna

K. S. jest współnikiem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., który zajmuje się realizacją zadań związanych z wykonywanymi przez Spółkę zleceniami.

Dowód: okoliczność bezsporna, zeznania świadka K. S. – k. 54v-55

W związku z uszkodzeniem samochodu marki V. (...), w styczniu 2022 roku M. S. zlecił (...) z o.o. z siedzibą w W. naprawę auta, w tym podjęcie czynności związanych z otrzymaniem świadczenia od ubezpieczyciela.

Bezpośrednio po kolizji samochód marki V. (...) został odholowany na parking firmy holującej, która współpracowała (...) sp. z o.o.

Na czas naprawy (...) sp. z o.o. udostępniła poszkodowanemu samochód zastępczy, który następnego dnia po wydaniu uległ awarii uniemożliwiającej dalsze użytkowanie.

Dowód: okoliczność niezaprzeczona, zeznania pozwanego M. S. – k. 55-56, wydruki z serwisów internetowych – k. 11-14

W lutym 2022 r. ubezpieczyciel wypłacił (...) sp. z o.o. bezsporną część odszkodowania z tytułu uszkodzenia samochodu marki V. (...).

Dowód: Dowód: okoliczność bezsporna, zeznania pozwanego M. S. – k. 55-56,

W czasie, gdy samochód marki V. (...) znajdował się na parkingu należącym do firmy holującej, M. S. stwierdził kradzież katalizatora. W wyniku powyższego samochód został przetransportowany na teren zakładu (...) sp. z o.o.

Dowód: zeznania świadka K. S. – k. 54v-55, okoliczność bezsporna

Z uwagi na przedłużający się czas oczekiwania i brak naprawy, w maju 2022 r. M. S. - posługując się zapasowym zestawem kluczyków – odebrał pojazd z (...) sp. z o.o.

(...) sp. z o.o. nie dokonało naprawy samochodu marki V. (...), zatrzymując środki uzyskane z odszkodowania.

Dowód: Dowód: okoliczność bezsporna, zeznania pozwanego M. S. – k. 55-56,

W dniu 9 sierpnia 2022 roku M. S. zamieścił na serwisie (...).com wpis o treści: „UWAGA ZŁODZIEJ PAN K. NIE NAPRAWIŁ SAMOCHODU PRZEZ 3 MIESIĄCE KASĘ Z UBEZPIECZENIA UKRADŁ NIE CHCE ZWRÓCIĆ Z SAMOCHODU UKRADŁ KATALIZATOR PALI GŁUPA TEŻ KLUCZYKI OD AUTA UMYWA SIĘ OD ODPOWIEDZIALNOŚCI UWAGA NA ZŁODZIEJSKI WARSZTAT”

Dowód: wydruk z serwisu (...).com – k. 11, okoliczność bezsporna

W dniu 4 sierpnia 2022 roku M. S. zamieścił na serwisie (...).com wpis o treści: „Uwaga złodzieje kradną katalizatory z aut nie naprawiają ukradli pieniądze z odszkodowania pan K. to. OSZUST”

Dowód: wydruk z serwisu (...).com – k. 12, okoliczność bezsporna

W dniu 4 sierpnia 2022 roku M. S. zamieścił na serwisie (...).pl wpis o treści: „Uwaga na swoje auta katalizator moje auto stało 3 miesiące u nich nawet nie podjęli próby naprawy mimo wielu zapewnień pieniędzy z odszkodowania ukradł Pan K. do dziś ich nie zwrócił z auta zniknął katalizator i zgubili kluczyk zero odpowiedzialności nie polecam”

Dowód: wydruk z serwisu (...).pl – k. 13, okoliczność bezsporna

W dniu 5 sierpnia 2022 roku M. S. zamieścił na serwisie (...).com wpis o treści: „Wstawiłem do nich auto syna trzymali 3 miesiące zbywali z tygodnia na tydzień auta nie naprawili nawet nie zaczęli naprawiać pieniądze z odszkodowania sobie przygarnęli do dziś nie oddali przy odbiorze auta okazało się że brak katalizatora wycięli i zgubili kluczyk od auta pan K. odrzuca połączenia nie odbiera tel jest Oszustem nie polecam”

Dowód: wydruk z serwisu (...).com – k. 14, okoliczność bezsporna

Pismem z dnia 16 sierpnia 2022 roku pełnomocnik (...) sp. z o.o. wezwała M. S. do zaprzestania naruszeń dóbr osobistych oraz do niezwłocznego usunięcia skutków naruszenia, poprzez usunięcie zamieszczonych wpisów oraz opublikowanie w opiniach w wizytówce spółki oświadczenia o następującej treści: „Ja, M. S. przepraszam za zamieszczenie w dniu 9 sierpnia 2022 roku wpisu (opinii) naruszającego dobra osobiste spółki (...) sp. z o.o. oraz pomawiające jej pracowników. Oświadczam ponadto, iż informacje zwarte w poście z dnia 9 sierpnia 2022 roku są nieprawdziwe” niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 2 dni od dnia otrzymania przedmiotowego wezwania. Wezwanie zostało skutecznie doręczone M. S..

Dowód: wezwania z dnia 16 sierpnia 2022 r. – k. 15-20, kopia książki nadawczej – k. 21, wydruki śledzenia przesyłek – k. 22-24v, okoliczność bezsporna

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, uznając je za zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, gdyż ich prawdziwość nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd ustalając stan faktyczny oparł się również na ww. wydrukach ze stron internetowych, których zgodność ze stanem rzeczy nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd nie miał wątpliwości, co do faktu, iż autorem spornych wpisów był pozwany (który z resztą temu nie przeczył). Sąd oparł się również na zeznaniach pozwanego, uznając je za spontaniczne i szczerze. Zeznania te korespondowały z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym. Sąd oparł swoje ustalenia również na zeznaniach świadka K. S., jednakże jedynie w takim zakresie w jakim korespondowały one z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności zeznaniami pozwanego. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka w zakresie w jakim relacjonował on przyczyny braku naprawy pojazdu pozwanego oraz niezwrócenia odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela. Zeznania świadka w tym zakresie nie tylko nie znajdują żadnego oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, ale przeczą zasadom logiki i doświadczenia życiowego. Czyniąc ustalenia faktyczne, Sąd uwzględnił także zgodne twierdzenia stron w trybie art. 229 k.p.c. oraz twierdzenia strony, którym przeciwnik nie przeczył w trybie art. 230 k.p.c.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszym postępowaniu powód domagał się ochrony dóbr osobistych w postaci renomy, reputacji oraz dobrej sławy, domagając się przy tym zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W świetle art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zgodnie zaś z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. W myśl § 3 przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Jak stanowi natomiast art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd winien w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne. Bezprawność należy rozumieć jako zachowanie (działanie bądź zaniechanie) sprzeczne z porządkiem prawnym lub zasadami współżycia społecznego. Dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 k.c. Natomiast na tym, kto podjął działanie zagrażające dobru osobistemu innej osoby lub naruszające to dobro, spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne.

Powyższe wynika z ogólnej reguły rozkładu ciężaru dowodu statuowanej przepisem art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W nauce prawa cywilnego ukształtował się stabilny katalog okoliczności uznawanych za wyłączające bezprawność zachowania naruszającego cudze dobra osobiste, do których należą: działanie w ramach porządku prawnego tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach), działanie w obronie uzasadnionego interesu (por. J. Ciszewski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. II, 2014).

Zaznaczyć trzeba, że ujęty w art. 23 k.c. katalog dóbr osobistych ma charakter otwarty. Powodowa spółka powołała się na naruszenie jej dóbr osobistych w postaci renomy, reputacji oraz dobrej sławy. Dobre imię osoby prawnej (renoma reputacja, dobra sława) jest odpowiednikiem czci osoby fizycznej. W prawie cywilnym cześć występuje w dwóch aspektach: czci wewnętrznej (godność osobista) oraz czci zewnętrznej (dobrego imienia). Osobie prawnej nie przysługuje cześć wewnętrzna (godność osobista), ochronie prawnej podlega natomiast dobre imię (vide: wyrok SN z 26 października 2006 r., I CSK 169/06, wyrok SN z 11 stycznia 2007 r., II CSK 392/06).

Dobra osobiste osób prawnych (art. 43 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c.) to wartości niemajątkowe, dzięki którym osoba prawna może funkcjonować zgodnie ze swoim zakresem działania (vide: wyrok SN z 12 grudnia 2017 r.) Dobre imię osoby prawnej jest łączone z opinią, jaką o niej mają inne osoby ze względu na cele jej działalności. Uwzględnia się tu nie tylko tzw. renomę, wynikającą z jej dotychczasowej działalności, ale i niejako zakładaną renomę osoby prawnej od chwili jej powstania. (np. wyrok SN z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt IV CSK 131/17).

W świetle ugruntowanego orzecznictwa osoby prawne mogą domagać się ochrony ich dóbr osobistych, w tym czci w jej aspekcie zewnętrznym (dobrego imienia), określanym wówczas mianem renomy, reputacji lub dobrej sławy osoby prawnej lub prowadzonego przez nią przedsiębiorstwa. (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 kwietnia 2021 r. I ACa 93/21).

Za naruszenia dóbr osobistych osób prawnych uważa się formułowanie nieprawdziwych zarzutów dotyczących np. niskiej jakości lub szkodliwości wytwarzanych produktów albo świadczonych usług, podejmowania lub popierania działań nielegalnych (np. samowola budowlana, zamiar oszustwa gospodarczego, przekupstwa), nierzetelnego wypełniania zobowiązań publicznoprawnych i prywatnoprawnych (nieuiszczanie podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, niespłacanie kredytów bankowych lub innych długów, prowadzenie tzw. kreatywnej księgowości), rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, nierzetelnego ich przedstawiania, manipulacji, niewłaściwego traktowania pracowników (mobbing, zaleganie z wypłacaniem wynagrodzeń) albo niewłaściwego podejścia do klientów. (vide: wyrok SN z 28 sierpnia 2019 r., IV CSK 370/18). Warto również odnotować, że poszkodowaną naruszeniem dobrego imienia jest osoba prawna nawet wtedy, gdy zarzuty zostały skierowane w stosunku do członków organów nią zarządzających. (vide: wyrok SN z 29 marca 2017 r., I CSK 450/16, Wyrok SA w Warszawie z 7.07.2015 r., I ACa 1874/14). Co istotne w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że przy ocenie zaistnienia naruszenia dobra osobistego należy kierować się kryteriami obiektywnymi, nie zaś jedynie subiektywnymi odczuciami osoby żądającej ochrony prawnej. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2001 r., V CKN 195/01). Tym samym przy ocenie stanu naruszenia dobra osobistego nie są istotne indywidualne uczucia powoda, lecz reakcja, jaką dane działanie wywołało w opinii publicznej.

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy przypomnieć należy, iż powód upatrywał naruszenia swoich dóbr osobistych w publikacjach M. S.: z dnia 04 sierpnia 2022 roku w serwisach (...)com i (...)pl, w dniu 05 sierpnia 2022 roku w serwisie (...)com. oraz w dniu 09 sierpnia 2022 roku w serwisie (...)com.

Odnosząc się do ostatniego z wymienionych wpisów, tj. wpisu w serwisie (...)com. stwierdzić należy, iż w ocenie Sądu zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż dobra osobiste powoda zostały naruszone w wyniku publikacji M. S. i były to działania bezprawne. W przedmiotowym wpisie pozwany użył w stosunku do pracowników prowadzonego przez powodową spółkę warsztatu, a konkretnie K. S. (będącego również współnikiem powodowej spółki) określenia „złodziej”, posądzając go o popełnienie przestępstwa kradzieży katalizatora oraz odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela. Pozwany określił również warsztat prowadzony przez powodową spółkę jako „złodziejski”. Tego rodzaju treści niewątpliwie naruszyły dobra osobiste powoda w postaci renomy.

Również w odniesieniu do wpisu z dnia 04 sierpnia 2022 roku na serwisie (...)com, niewątpliwie można mówić o naruszeniu dobra osobistego powoda w postaci renomy. W przedmiotowym wpisie pozwany określił pozwaną spółkę mianem „złodzieje”, zarzucając im kradzież katalizatora, kradzież odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela oraz określając K. S. mianem (...).

Zdaniem Sądu o naruszeniu dóbr osobistych powoda należy mówić także w odniesieniu do wpisu z dnia 04 sierpnia 2022 roku zamieszczonego w serwisie (...)pl, gdzie pozwany zarzucił pracownikowi powodowej spółki (będącego jej współnikiem) K. S. kradzież odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela.

Za naruszający dobra osobiste powoda Sąd uznał także wpis pozwanego zamieszczony w dniu 05 sierpnia 2022 roku M. S. w serwisie (...)com. W przedmiotowym wpisie pozwany określił bowiem K. S. mianem „oszust”.

Sąd analizując treść wyżej przywołanych wpisów, doszedł do przekonania, że wskazane posty bez wątpienia naruszają renomę powoda również przez to, że posądzają warsztat prowadzony przez powodową spółkę o brak profesjonalizmu poprzez zwinione nie wykonanie przez okres 3 miesięcy naprawy pojazdu. Niewątpliwie powodowi jako wykonującemu zadania z zakresu naprawy pojazdów na terenie (...) W. przypisane zostały przez powoda cechy i działania nie tylko osłabiające jego prestiż i uznanie w oczach społeczności lokalnej, ale podważające zaufanie do powoda jako podmiotu, któremu można zlecić dokonanie naprawy.

W dalszej kolejności zaznaczyć trzeba, że w przypadku, gdy naruszenie dobra osobistego następuje w ramach określonej wypowiedzi, zbadanie, czy naruszenie to jest bezprawne, musi być dokonane przy uwzględnieniu gwarantowanego konstytucyjnie (art. 54 ust. 1 Konstytucji RP) oraz konwencyjnie (art. 10 ust. 1 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności) prawa (wolności) wyrażania poglądów. Sąd dokonując takiego badania musi wtedy - w okolicznościach sprawy - rozważyć, czy względ na ochronę prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, czci oraz dobrego imienia (art. 47 Konstytucji RP i art. 8 Konwencji) uzasadnia ingerencję w prawo (wolność) wyrażania swoich poglądów (opinii), uwzględniając, że ograniczenie tego ostatniego prawa musi mieć odpowiednie uzasadnienie (por. art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 10 ust. 2 Konwencji).

W myśl art. 24 w zw. z art. 43 k.c., ochrona przysługuje jedynie przed bezprawnym naruszeniem dobra osobistego. Przepis ten nie wymaga, by naruszenie było zawinione (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 lipca 1999 roku, I ACa 280/99, OSA 2000, nr 1, poz. 1).

Okoliczności wyłączające bezprawność zachowania się sprawcy naruszenia dobra osobistego pozbawiają ochrony osobę dotkniętą naruszeniem. Zalicza się do nich: działanie na podstawie przepisu lub w wykonaniu prawa podmiotowego, zgodę uprawnionego, nadużycie prawa podmiotowego osobistego (art. 5 k.c.). Ponadto w wyroku z dnia 10 września 2009 r., sygn. akt V CSK 64/09, Sąd Najwyższy wskazał, że koniecznym elementem wyłączenia bezprawności działania naruszającego dobra osobiste jest prawdziwość twierdzeń co do faktów, przy czym - jak trafnie wskazywał ten Sąd w wyroku z dnia 14 czerwca 2012 r. I CSK 506/11 - o ile sprawca działał w obronie uzasadnionego interesu.

Zgodnie z uzasadnieniem wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt I ACa 901/14, bezprawność wyłącza dozwolona krytyka – mieszcząca się w granicach wyznaczonych przede wszystkim przez zasady współżycia społecznego oraz społeczny cel krytyki. Granice te nie są jednoznacznie określone, ponieważ warunkują je również takie czynniki, jak rodzaj krytyki, warunki w jakich się odbywa, wartość celu, dla którego się ją podejmuje, a także zwyczaje środowiska i osobiste właściwości ludzi. Granice dozwolonej krytyki, nawet przy braniu pod uwagę wymienionych czynników, nie powinny być nadmiernie elastyczne. Krytyka jest dozwolona, jeśli zostaje podjęta w interesie społecznym, ogólnym, jest rzeczowa i rzetelna. Nie ma takiego charakteru krytyka w celu dokuczenia innej osobie i jej szykanowania (vide: K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003).

Wypowiedź wartościująca (ocenna) może prowadzić do naruszenia dóbr osobistych, jeżeli nie ma oparcia w prawdziwym, ocenianym zdarzeniu. Tylko adekwatność oceny do opisywanego prawdziwego zdarzenia uchyla bezprawność wypowiedzi, nawet wtedy, gdy w ocenie tej znajdują się sformułowania naruszające godność osobistą (dobre imię osoby prawnej).

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że forma i treść wypowiedzi opublikowanych na internetowych portalach przez pozwanego może być uznana za bezprawną. Przedmiotowe wpisy nie znajdują podstawy w żadnym przepisie prawa, zaś sformułowania zawarte w przywołanych wpisach nie mieszczą się w granicach prawa do dozwolonej krytyki. Pozwany bowiem zarzucił powodowej spółce oraz jej pracownikowi (K. S. – będącego jednocześnie jej współnikiem) działania przestępcze, których w żaden sposób nie wykazał. Nawet uwzględniając, że mają one charakter potoczny i podyktowane były silnymi i w pewnym stopniu uzasadnionymi okolicznościami emocjami, to w dalszym ciągu, waga oskarżeń rzuconych przez pozwanego w rażący wręcz sposób narusza renomę powoda.

Tym samym w ocenie Sądu naruszenie dobra osobistego powoda było bezprawne. Pozwany zresztą nie wykazał spełnienia żadnej z ww. wskazanych okoliczności wyłączających bezprawność.

Przechodząc do treści żądań zgłoszonych w pozwie zaznaczyć trzeba, że środki ochrony naruszonego dobra muszą być adekwatne do samego naruszenia i wybrane z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 1969 r., I CR 500/67, i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 1976 r., I CR 237/75).

Uwzględniając powyższe wytyczne Sąd uznał, że na uwzględnienie zasługuje roszczenie o nakazanie pozwanemu zaprzestania dalszego naruszania dóbr osobistych powodowej spółki (pkt 1 . petitum pozwu), jak też żądanie nakazania pozwanemu usunięcia spornych wpisów (pkt. 2a-d petitum pozwu).

Natomiast żądanie zamieszczenia oświadczenia określonej treści (pkt 2 e. petitum pozwu) Sąd uwzględnił w części, usuwając z treści oświadczenia fragment „... Oświadczam ponadto, iż informacje zawarte w moim wpisie z sierpnia 2022 roku są nieprawdziwe”.

Podkreślić bowiem należy, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że Sąd orzekający w danej sprawie uprawniony jest do kształtowania treści oświadczenia przez ograniczenie zakresu, uściślenie lub wyeliminowanie niektórych sformułowań, nadanie oświadczeniu przejrzystości i poprawności pod względem językowym (vide: wyroki SN: z 6.02.2013 r., V CSK 123/12, LEX nr 1299212; z 23.05.2013 r., IV CSK 664/12, LEX nr 1365726; z 11.02.2010 r., I CSK 286/09, LEX nr 630167). Sąd w tym względzie kierował się poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi, z których wynika, że treść wpisów pozwanego, poza kwestią pomówień o działania przestępcze, odpowiada prawdzie. W przedmiotowej sprawie Sąd ustalił bowiem, że istotnie powodowa spółka nie dokonała naprawy pojazdu pozwanego przez okres co najmniej 3 miesięcy (od stycznia do maja) i to pomimo, że odebrała świadczenie odszkodowawcze od ubezpieczyciela sprawy szkody już w lutym. Co więcej, w okresie kiedy pojazd pozwanego znajdował się pod pieczęą powodowej spółki, skradziony został katalizator (czemu strona powodowa nie zaprzeczała). Nie ma tu znaczenia fakt, że samochód znajdował się na parkingu należącym do firmy współpracującej. To powód odpowiadał za powierzone mu mienie. Faktem jest również to, że świadczenie odszkodowawcze zostało odebrane i zatrzymane przez powodową spółkę. Zupełnie nieprzekonujące są tu wyjaśnienia, jakoby środki z odszkodowania zostały przeznaczone na zakup części koniecznych do naprawy. Powód nie wykazał przy tym, aby do jakichkolwiek zakupów części doszło (np. poprzez złożenie faktur). Jeżeli bowiem do takich zakupów doszło, to zupełnie niezrozumiałym jest dlaczego powodowa spółka po odebraniu pojazdu bez naprawy, nie przekazała zakupionych części pozwanemu czy też nie zwróciła otrzymanych środków, wykorzystując nabyte części do innych zleconych napraw. Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż usunięty fragment oświadczenia nie odzwierciedla rzeczywistości. W sytuacji, gdy część okoliczności powołanych w zamieszczonych przez pozwanego wpisach opisuje rzeczywistość, nie sposób zaakceptować stwierdzenia, że zamieszczone wpisy są w całości nieprawdziwe.

Z powyższych przyczyn Sąd nie uwzględnił również roszczenia o zasądzenie od pozwanego zadośćuczynienia. W ocenie Sądu bowiem wskazane wyżej środki ochrony prawnej (zakaz dalszych naruszeń, usunięcie wpisów oraz przeprosiny) są wystarczające dla zapewnienia powodowi należytej ochrony prawnej jego dóbr osobistych oraz naprawienia dokonanych naruszeń. Jak natomiast już wyżej wskazano środki ochrony naruszonego dobra muszą być adekwatne do samego naruszenia i wybrane z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy. W sytuacji, zaś gdy powodowa spółka w sposób nierzetelny realizowała powierzone jej zlecenie (brak naprawy pojazdu przez okres 3 miesięcy, niewłaściwie zabezpieczenie pojazdu skutkujące kradzieżą katalizatora) oraz w nieuzasadniony sposób dokonała zatrzymania odszkodowania należnego pozwanemu, Sąd doszedł do przekonania, że wypłata zadośćuczynienia nie znajduje dostatecznych podstaw, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Mając na uwadze okoliczności przedmiotowej sprawy, w tym fakt jedynie częściowego uwzględnienia powództwa o kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c., znosząc je wzajemnie.

Sędzia (del.) Agnieszka Onichimowska